

Identifying the effective factors on the training of the ground forces of the Islamic Republic of Iran Army (a case study of the training center 01

Akbar javanmard^{1✉} | Mohammad Shahmohammadi² | Mehdi Shabani³

1. Corresponding Author, PhD student in Defense Management, Commandery University and Aja Headquarters, Tehran, Iran. Email: akbar57j@gmail.com

2. PhD in social sciences, lecturer at National Defense University, Tehran, Iran. Email: mohammad.shm1347@gmail.com

3. PhD student in Defense Management, Commandery University and Aja Headquarters, Tehran, Iran. Email: mehdi79tco@gmail.com

Article Info

Article type:

Research Article

Article history:

Received 9 March 2023

Received in revised

form 14 April 2023

Accepted 18 July 2023

Published online 16

September 2023

Keywords:

Education, Human resources, Tools and facilities to help education, Military, training center 01

ABSTRACT

Objective: investigating the factors affecting the training of active duty employees under the training of the 01 Martyrs Training Center of the Army of the Islamic Republic of Iran.

Methodology: This research is an applied-descriptive type with a mixed approach (qualitative and quantitative) and it was carried out with the aim of investigating the factors affecting the training of active duty employees under the training of the 01 Martyrs Training Center of the Army of the Islamic Republic of Iran.

Results: The results showed that the factors: the duration of preliminary combat training, the skills of commanders and trainers, educational tools and facilities, and educational content are considered to be the most important factors affecting the quality of education in these centers.

Conclusion: The duration of preliminary combat training, the skills of commanders and trainers, educational tools and facilities, and educational content are considered to be the most important factors affecting the quality of education in these centers.

Cite this article: Javanmard, A., Shahmohammadi, M., & Shabani, M. (2023). Investigating the effective factors on the training of active duty employees under the training of the ground forces training centers of the Islamic Republic of Iran Army (a case study of training center 01). *War Studies*, 5(17), 93-126.

DOI: 10.22034/qjws.2023.2000149.1141

© The Author(s)

Publisher: AJA Command and Staff University

شناسایی عوامل مؤثر بر آموزش کارکنان وظیفه نیروی زمینی ارتش جمهوری

اسلامی ایران (مطالعه موردی مرکز آموزش ۰۱)

اکبر جوانمرد^۱ | محمدشاه محمدی^۲ | مهدی شعبانی^۳

۱. نویسنده مسئول: دانشجوی دکترای تخصصی مدیریت دفاعی دانشگاه فرماندهی و ستاد آجا، تهران، ایران. رایانامه:

akbar57j@gmail.com

۲. دکترای علوم اجتماعی، مدرس دانشگاه عالی دفاع ملی، تهران، ایران. رایانامه: mohammad.shm1347@gmail.com

۳. دانشجوی دکترای تخصصی مدیریت دفاعی دانشگاه فرماندهی و ستاد آجا، تهران، ایران. رایانامه:

mehdi79tco@gmail.com

اطلاعات مقاله	چکیده
نوع مقاله:	هدف: بررسی عوامل مؤثر بر آموزش کارکنان وظیفه تحت آموزش مرکز آموزش ۰۱ شهدای وظیفه نیروی زمینی ارتش جمهوری اسلامی ایران صورت گرفته است.
مقاله پژوهشی	روش شناسی: این پژوهش، از نوع کاربردی- توصیفی با رویکرد آمیخته (کیفی و کمی) است. جامعه خبرگان تحقیق فرماندهان و مدیران حوزه آموزش با جایگاه استراتژیست (درجه جایگاه ۱۷ و بالاتر) و جامعه آماری این پژوهش، تعداد ۲۱۰۰ نفر از فرماندهان، مربیان و دست‌اندرکاران حوزه تربیت و آموزش و کلیه دانشجویان تحت آموزش یک دوره آموزشی، که دارای مدارک تحصیلی کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری بودند.
تاریخ دریافت:	۱۴۰۱/۱۲/۰۸
تاریخ بازنگری:	۱۴۰۲/۰۱/۲۵
تاریخ پذیرش:	۱۴۰۲/۰۴/۲۷
تاریخ انتشار:	۱۴۰۲/۰۶/۲۵
کلیدواژه‌ها:	یافته‌ها: عوامل: مدت آموزش رزم مقدماتی، مهارت فرماندهان و مربیان، وسایل و امکانات آموزشی و محتوای آموزشی از مهم‌ترین عوامل مؤثر بر کیفیت آموزش در این مراکز قلمداد می‌گردند.
راهنبرد، عوامل محیطی، خلیج فارس، قدرت/آفرین.	نتیجه‌گیری: نتایج حاصله نشان داد که عوامل: مدت آموزش رزم مقدماتی، مهارت فرماندهان و مربیان، وسایل و امکانات آموزشی و محتوای آموزشی از مهم‌ترین عوامل مؤثر بر کیفیت آموزش در این مراکز قلمداد می‌گردند.

استناد: جوانمرد، اکبر، شاه محمدی، محمد، شعبانی، مهدی. (۱۴۰۲). بررسی عوامل مؤثر بر آموزش کارکنان وظیفه تحت آموزش مراکز آموزش وظیفه نیروی زمینی ارتش جمهوری اسلامی ایران (مطالعه موردی مرکز آموزش ۰۱). فصلنامه مطالعات جنگ، ۱۲۶-۹۳، (۱۷)۵.

DOI: 10.22034/qjws.2023.2000149.1141

ناشر: دانشگاه فرماندهی و ستاد ارتش جمهوری اسلامی ایران

© نویسندگان.

مقدمه

در سال‌های اخیر آموزش نظامی متناسب با فناوری‌ها و نیازهای عملیاتی متحول شده و به‌موازات آن محتوای برنامه‌های درسی نیز دستخوش تغییراتی گردیده است. در این راستا محتوای آموزش به‌عنوان قلب تپنده نظام آموزشی سازمان‌های نظامی به‌واسطه بهره‌گیری از ترکیب روش‌های مؤثر تدریس و ارزیابی، نقش مهمی در پیشرفت آموزش و در نتیجه کسب مهارت، کارایی و اثربخشی در سازمان‌های مذکور را به همراه داشته است. به‌گونه‌ای که این تحول موجب ارتقاء کیفیت عملیات در صحنه نبرد نیز گردیده است. از این رو، چگونگی طراحی ساختار نظام آموزشی، تولید محتوا و متون آموزشی، تعیین کیفیت استاد و دانشجو از دغدغه‌های اصلی سیاست‌گذاران آموزشی در ارتش‌های دنیا به شمار می‌رود. بدین واسطه برنامه‌های آموزشی ابزار علمی نیرومندی هستند که ترسیم چگونگی و حدود انتقال دانش و مهارت‌ها به دانش‌پژوهان محسوب می‌شود. در این خصوص فرماندهی معظم کل قوا (مدظله‌العالی) در سوم اردیبهشت‌ماه ۱۳۹۱ در جمع فرماندهان نیروی زمینی ارتش فرمودند: «آمادگی رزمی هم برای روز مبادا لازم است؛ اما آن چیزی که برای ارتش لازم است آمادگی معنوی، آمادگی روحی و شناختن چهره دشمن است که با رشد در حوزه آموزش میسر می‌شود».

آموزش در نیروی زمینی ارتش جمهوری اسلامی ایران، همانند سایر ارتش‌ها از اهمیت بالایی برخوردار است. باوجود پیشرفت فناوری‌های مختلف در حوزه نظامی و دیگر حوزه‌ها، نیروی انسانی به‌عنوان مؤلفه برترساز در حلقه آموزش به‌حساب می‌آید. درواقع آن چیزی که موجب ماندگاری رزمنده در میدان نبرد شده و او را امیدوار به پیروزی در سنگر نگه می‌دارد، آموزش است. حرکت از عنصر سلاح در دست به سمت عنصر رزمنده‌پرور مهم‌ترین تغییر در حوزه آموزش این سازمان هست که با برقراری ارتباطات آموزشی بین سازمانی، دانشگاه‌ها و مراکز آموزش سازمانی، اساتید مجرب، بهره‌مندی از محتوا و متون آموزشی، دستورالعمل‌ها و بازنگری به‌موقع آیین‌نامه‌ها، حاصل شده است تا دفاع از تمامیت ارضی کشور که مهم‌ترین وظیفه ارتش ج.ا.ا. تلقی می‌گردد، محقق گردد.

نیروی زمینی ارتش جمهوری اسلامی ایران مهم‌ترین نیروی زیرمجموعه ارتش جمهوری اسلامی ایران بوده، که به‌عنوان بزرگترین سازمان رزمی در نیروهای مسلح ایران محسوب می‌شود که وظیفه حفظ حاکمیت ارضی و حفاظت از مرزهای سرزمینی

ایران را برعهده دارد. علاوه بر یگان‌های رزمی و عملیاتی، در ساختار و سازمان این نیرو هفت مرکز آموزش کارکنان وظیفه مصوب می‌باشد که مسئولیت اجرای رزم مقدماتی را بر عهده دارند. با عنایت به اینکه آموزش نیروی انسانی وظیفه بر عهده این مراکز می‌باشد بنابراین تقویت، تجهیز و پرداختن به امر آموزش در این مراکز می‌تواند نقش بسزایی در ارتقاء کیفیت آموزش و عملیاتی نیروی زمینی ایفا نماید.

مرکز آموزش ۰۱ شهدای وظیفه نزاجا، یکی از یگان‌های آموزشی این نیرو بوده که با نام پادگان آموزشی شهدای وظیفه نزاجا و پادگان ۰۱ نیز شناخته می‌شود. همچنین بیشترین افسران وظیفه‌ای که در دوران جنگ شهید شده‌اند از افسران دانش‌آموخته این آموزشگاه نظامی بوده‌اند. مرکز آموزش ۰۱ شهدای وظیفه نزاجا، به‌عنوان یکی از مراکز منحصربه‌فرد نیروی زمینی، مسئولیت برگزاری دوره‌های آموزش رزم مقدماتی برای افسران وظیفه مقاطع کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکترا را بر عهده دارد و با توجه به اهمیت ارتقاء سطح کیفی آموزش در سربازان نیروی زمینی ارتش جمهوری اسلامی ایران این مرکز همواره مورد توجه خاص مسئولین و فرماندهان نزاجا و سلسله مراتب بوده است. لذا رسیدگی و توجه به این مرکز و کشف، شناسایی و رفع مشکلات آموزشی آن موجب تأثیر مستقیم بر پیکره نیروی زمینی و در نهایت به ارتقاء توان رزمی و بازدارنگی ختم می‌گردد.

با عنایت به سوابق خدمتی و تجربه پژوهشگر در این مرکز، دغدغه اصلی محققان شناسایی عوامل مؤثر بر آموزش کارکنان وظیفه تحت آموزش مرکز آموزش ۰۱ شهدای وظیفه نزاجا بوده که منجر به ارتقاء توان رزمی و عملیاتی در یگان‌های مختلف نزاجا می‌گردد. بنابراین در این پژوهش به دنبال پاسخ‌گویی به پرسش ذیل می‌باشیم: عوامل مؤثر بر آموزش کارکنان وظیفه تحت آموزش مرکز آموزش ۰۱ شهدای وظیفه نزاجا کدامند؟

مبانی نظری و پیشینه‌های پژوهش

مبانی نظری

همسو کردن سازمان‌های دفاعی در مسیر وظیفه خطیر و مهم تأمین امنیت در مقابل تهدیدات داخلی و خارجی، حفظ استقلال و تمامیت ارضی یک کشور و ایجاد امنیت و آرامش در جامعه، به سازمان دفاعی توانمند در آن کشور بستگی دارد. که در رأس آن نظام تربیت و آموزش مراکز نظامی بوده به این دلیل که در برقراری امنیت کشور نقش

بسزایی دارد. پیچیدگی و الزامات خاص محیط‌های نظامی بر ابهامات موجود در چگونگی بهبود سطح کیفی آموزش کارکنان می‌افزاید.

نیروی زمینی ارتش جمهوری اسلامی ایران به عنوان یک نیروی پیشتاز و محوری نیروهای مسلح، با داشتن مراکز آموزشی متنوع و متفاوت نسبت به سایر نیروهای مسلح، نیرویی است که بر پایه نیروی انسانی و تجهیزات استوار است. نیروی انسانی متخصص و آموزش دیده همانند خونی تازه به رگ‌های پیکره نیروی زمینی بوده و در نهایت بازدارندگی را به همراه خواهد داشت. زیرا محتوا و متون آموزشی مناسب و مطابق آیین نامه‌های جدید در این نیرو با داشتن مراکز آموزش متنوع و مناسب می‌تواند در میدان نبرد تاکتیک‌ها و در زمان صلح دیدگاه متخاصم و راهبرد کلی حاکمیت را به نفع خود سوق دهد. (محقق ساخته)

وظیفه اصلی در مراکز آموزش نظامی ارتش، پرورش نیروهای کارآمد و توانمندی است که متناسب با تهدیدات موجود بتوانند نیازهای دفاعی کشور را در زمینه منابع انسانی فراهم آورند.

در حال حاضر ارائه آموزش‌ها در مراکز آموزش نیروی زمینی ارتش جمهوری اسلامی ایران برابر برنامه مصوبه نیرو اجرا و تا حد قابل قبولی توانسته نیازهای عملیاتی این نیرو را از لحاظ نیروی انسانی برطرف نماید، نظر به سرعت پیشرفت فناوری‌های روزآمد در سطح دنیا، نیاز به بهبود و ارتقاء سطح کیفی آموزش به‌خوبی در مراکز آموزشی نیروی زمینی احساس می‌گردد. لذا آنچه به نظر می‌رسد این است که مسئله اصلی شناسایی عوامل مؤثر بر آموزش کارکنان وظیفه تحت آموزش مراکز آموزش نیروی زمینی ارتش جمهوری اسلامی ایران بوده که ضرورت شناسایی این مشکلات بر ارتقاء توان رزمی این نیرو تأثیر مستقیم دارد، با توجه به موارد ذکر شده و تجربه خدمتی محقق در مراکز آموزش وظیفه نزا، محقق به دنبال آن است که عوامل مؤثر بر کیفیت آموزش این مراکز کدامند؟

اهمیت و ضرورت

اهمیت: در صورت انجام این پژوهش و با شناسایی عوامل مؤثر بر آموزش این مرکز مزایا و نتایج زیر حاصل می‌گردد:

- شناسایی مشکلات آموزشی این مرکز در حوزه‌های مرتبط.
- بکارگیری فرماندهان و مربیان آموزشی مجرب و کارآمد در انتقال آموزش
- افزایش ارتقاء توان رزمی و به تبع آن افزایش بازدارندگی ملی
- افزایش کارائی و بازدهی کارکنان
- ارتقاء انگیزه، چابکی و تسریع همراه با دقت در انجام وظایف و مأموریت محوله
- ایجاد شرایط مناسب برای یادگیری فراگیران

ضرورت: در صورت عدم انجام این تحقیق و عدم شناسایی عوامل مؤثر بر آموزش این مرکز مواردی به شرح زیر همواره در این مرکز باقی خواهند ماند:

- ارتقاء توان رزمی و به تبع آن افزایش بازدارندگی دفاعی محقق نخواهد شد.
- با توجه نوع مأموریت این مرکز سایر یگان‌های نزاجا تحت تأثیر قرار خواهند گرفت.
- عدم برنامه‌ریزی دقیق برای حل مشکلات و انباشته شدن مشکلات جدید و بحرانی شدن وضعیت یگان و عقب ماندگی یگان از برنامه‌های نزاجا.
- کارائی و بازدهی کارکنان را با مشکل روبرو خواهد نمود.
- محتوای آموزشی بروز و برابر نیاز آموزشی و عملیاتی در اختیار کارکنان تحت آموزش قرار نخواهد گرفت.
- محیط آموزشی مناسب جهت انتقال آموزش مهیا نمی‌گردد.

مبانی نظری و پیشینه‌های پژوهش

مبانی نظری

با وجود پیشرفت فناوری و ساخت تجهیزات جدید به‌ویژه در عرصه نظامی، همچنان مهم‌ترین در عرصه نظامی همان عامل نیروی انسانی است علی‌رغم رشد پیچیدگی‌ها در

فناوری‌های مورد استفاده نیروهای مسلح، آماده کردن نیروی انسانی مهارت محور نیز به موازات آن هزینه بیشتری پیدا کرده است. برابر گزارشات حدود ۱۲ هزار نوع شغل در جامعه وجود دارد و خواستگاه اصلی تمامی مشاغل، تخصص‌ها و مهارت‌های به‌نوعی ارتش‌های هر کشور که از بزرگترین و قدیمی‌ترین سازمان‌های کشور هستند می‌باشد حال یکی از مسائل اصلی نیروهای مسلح و حتی کشور، عدم توانایی و پشتیبانی نظام آموزشی از همه این مشاغل حوزه مهارتی است، پایین بودن مهارت در بین کارکنان، موجب کاهش توانایی کار عملیاتی در رویدادها و سوانح می‌شود بنابراین یکی از دغدغه‌های مسئولین نیروهای مسلح، همین موضوع مهارت‌محوری کارکنان و تعیین سطح یا میزان مهارت مشاغل سازمانی است که برهمین اساس نظام جامع آموزش نیروهای مسلح شکل گرفت (باقری، ۱۳۹۷: ۱۸-۱۵).

در کشور ما ایران نیز آموزش‌های مهارت محور به عنوان یک اولویت حساس و حیاتی در تربیت نیروی انسانی متخصص و کارآفرین توجه شده و در راستای ابلاغ سیاست‌های کلی اشتغال از سوی فرماندهی معظم کل قوا (مدظله)، هیئت محترم دولت در مورخه ۹۰/۸/۱ «نظام آموزش مهارت و فناوری» را تصویب و ابلاغ نموده است.

آموزش

مجموعه تصمیمات و اقداماتی که یکی پس از دیگری اتخاذ می‌شود یا انجام می‌گیرد و هدف از آن دستیابی هرچه بیشتر فراگیر به هدف‌های آموزشی است (نوروزی فرسنگی، ۱۳۹۷).

مدت آموزش: عبارت است مدت‌زمانی که برای اجرای آموزش موردنظر در برنامه تفصیلی برحسب ساعت گنجانده شده است (رستمی، ۱۳۸۶: ۸۸۴).

مهارت اساتید و مربیان

- استاد یعنی آموزنده، معلم، آموزگار، مدرس که در اصطلاح کنونی به بالاترین درجه آموزندگان در دانشگاه‌ها استاد اطلاق می‌گردد و تجربه اساتید جنگ یعنی رویدادها، اتفاقات و خاطرات جنگی که در ذهن اساتید وجود دارد.

- به تخصص و توانایی فردی اطلاق می‌گردد که وظایفی مانند تهیه، اجرا، ارزیابی آموزش انفرادی و گروهی را به عهده دارد و برابر ضوابط موجود در سازمان و اجرای آزمون شیوه‌ای که برای تدریس در پایین‌تر از سطوح دانشگاهی به صورت نظری یا علمی استخدام و انتخاب می‌گردد. (رستمی، ۸۸۴: ۱۳۸۶).

وسایل و امکانات آموزشی

- عبارت‌اند از آن دسته از امکاناتی که کاربرد همگانی داشته و پیام آموزش به کمک آن‌ها سریع‌تر، بهتر و بادوام‌تر به فراگیر انتقال می‌آید.

- به توانایی‌های آموزشی (تجهیزات و امکانات) اطلاق می‌شود که به اجرای هرچه بهتر آموزش کمک می‌نمایند و می‌توانند در محیط آموزشی شرایطی را به وجود آورند که در آن شرایط یادگیری سریع‌تر، آسان‌تر و بهتر و مؤثرتر صورت بگیرد؛ مانند فیلم‌ها، اسلاید، کتاب و نشریات، ماکت‌ها، شبیه‌سازها و کارگاه‌های آموزشی و نرم افزارهای آموزشی که توانایی انتقال پیام موردنظر را داشته باشند. (رستمی، فرهنگ واژه‌های نظامی، ۷۳۶: ۱۳۸۶)

محتوای آموزشی: آن دسته مطالب چاپی با شرح و تصاویر که توسط کارکنان ارتش به منظور آموزش‌های انفرادی یا یگانی مورد استفاده قرار می‌گیرد.

برنامه‌ریزی آموزش

لکت^۱ برنامه‌ریزی آموزش را فراگرد تعیین هدف‌های مناسب، تشخیص مسائل و نیازها، امکانات، محدودیت‌ها و تنظیم فعالیت‌ها و برنامه‌ها برای رسیدن به هدف‌ها تعریف می‌کند (تقی‌پور، ۱۴۵: ۱۳۹۰).

عناصر اصلی آموزش

عناصری هستند که بدون وجود آن‌ها تربیت و آموزش محقق نمی‌گردد و شامل فراده، فراگیر، محتوا و متون آموزشی، تجهیزات و وسایل کمک آموزشی و فضای آموزشی (شکوهی، ۲۳۷: ۱۳۹۵).

¹- lecht

آموزش انفرادی

آموزش‌هایی است که در اجرای مقررات استخدامی و در قالب نظام آموزش و تربیت در مسیر خدمت به صورت دوره‌های طولی و عرضی بر اساس نیاز سازمان، برنامه‌ریزی و در مراکز آموزش نیروهای مسلح یا در مراکز آموزش داخل یا خارج از کشور یا در حین خدمت برای ارتقای دانش، بینش و مهارت‌های تخصصی و حرفه‌ای کارکنان برگزار می‌شوند و فرد را برای خدمت بهتر در سازمان آماده می‌نمایند. (نظام جامع تربیت و آموزش ارتش جمهوری اسلامی، ۱۳۹۴)

آموزش یگانی

نوعی از آموزش حین خدمت است که در تکمیل آموزش‌های انفرادی بوده و عبارت است از کلیه آموزش‌هایی که در یگان‌های عملیاتی برابر برنامه تفصیلی سالانه به منظور حفظ و ارتقاء دانش (عمومی و تخصصی)، مهارت‌های لازم و هماهنگی بین رسته‌ها حداکثر تا سطح گردان انجام می‌شود و ارزیابی آن به صورت آزمایش دسته، گروهان یا آتشبار و گردان انجام می‌شود (شکوهی، ۲۳۶: ۱۳۹۵).

ارزشیابی

عبارت از جمع‌آوری اطلاعات براساس مؤلفه‌های و ابعاد مشخص و استفاده از آن‌ها برای تصمیم‌گیری به منظور ارزیابی نهاد یا مجموعه‌ی مدنظر (علاقه‌بند، ۱۳۹۲: ۱۹۷).

مقدورات و امکانات آموزشی

عبارت است از کلیه منابع انسانی و مادی (کارکنان، وسایل آموزشی، کمک آموزشی، فضاهای آموزشی، بودجه و اعتبارات و...) که جهت اجرای آموزش و توسعه کیفی آن در اختیاربخش آموزشی ذیربط قرار می‌گیرند (نظام جامع تربیت و آموزش ارتش جمهوری اسلامی، ۱۳۹۴). دومی به معنی چیزی را به کسی یاد دادن و منظور ما از آموزش در اینجا عمدتاً معنی دوم است که احتیاج به استاد و یادگیری گیرنده دارد. این آموزش معمولاً در مراکز فرهنگی و آموزشی صورت می‌گیرد و جنبه رسمی دارد (رستمی، ۳۹: ۱۳۸۶).

برنامه آموزش

در تعریف برنامه آموزش و ارزیابی نیروی زمینی در کتاب فرهنگ واژه‌های نظامی آورده شده است که برنامه‌ای که برای کمک به فرماندهان در طرح‌ریزی، اجرا و ارزیابی آموزش در نظر گرفته شده و در صورت تصویب می‌تواند جایگزین برنامه‌های آموزش و آزمایش قبلی گردد. از برنامه آموزش و ارزیابی نیروی زمینی اصطلاحاً آرتب نام می‌برند که واژه اختصاری از پنج کلمه است (رستمی، ۱۶۳: ۱۳۸۶).

در جای دیگر در تعریف برنامه‌ریزی آموزشی آمده است که برنامه‌ریزی فرصت‌های یادگیری برای رسیدن به هدف‌های کلی و جزئی برای جمعیت معین را فراهم می‌کند، برنامه‌ریزی آموزشی به‌عنوان یک نظام عقلایی متضمن تنظیم طرح تصریح‌شده‌ای است که در برگرفته ترکیبی از فعال‌یت‌های تحلیل نظامها، تحقیق عملیات و تکنولوژی است. تحلیل نظام‌ها بخشی از معرفت بشری است که وابستگی نزدیکی با برنامه‌ریزی دارد (نوروزی و رضوی، ۱۳۹۰: ۴۰۷). کاربرد تجزیه تحلیل منطقی به منظور افزایش کارایی و تأثیر آن در رفع نیازهای آموزشی کارکنان و دانشجویان. به عبارت دیگر برنامه‌ریزی آموزشی، شامل کاربرد منظم روش‌های تحلیلی در مورد هر یک از اجزای نظام آموزشی ذکر شده و هدف آن استقرار یک نظام آموزشی کارآمد است (نلسون ۲، ۱۳۹۵: ۱۲۱). ده‌ها آیه در قرآن کریم و صدها حدیث در مجموعه ارزشمند سخنان اهل بیت عصمت (علیهم السلام) در بیان اهمیت علم، جایگاه، تعریف، اقسام، شرایط و مسائل علم و آموزش و نیز مذمت جهل و آثار آن آمده است (محمودیان، حمید و همکاران، ۱: ۱۳۹۵).

وسایل و امکانات آموزشی

عبارت‌اند از آن دسته از امکاناتی که کاربرد همگانی داشته و پیام آموزش به کمک آن‌ها سریع‌تر، بهتر و بادوام‌تر به فراگیر انتقال می‌یابد (رستمی، ۱۳۸۶: ۷۳۶). به توانایی‌های آموزشی (تجهیزات و امکانات) اطلاق می‌شود که به اجرای هرچه بهتر آموزش کمک می‌نمایند و می‌توانند در محیط آموزشی شرایطی را به وجود آورند که در آن شرایط یادگیری سریع‌تر، آسان‌تر و بهتر و مؤثرتر صورت بگیرد؛ مانند فیلم‌ها، اسلاید، کتاب و

نشریات، ماکت‌ها، شبیه‌سازها و کارگاه‌های آموزشی و نرم افزارهای آموزشی که توانایی انتقال پیام موردنظر را داشته باشند (شعبانی، ۱۳۸۵: ۱۱۲).

کارکنان وظیفه (سربازان وظیفه)

یکی از اصلی‌ترین و مهم‌ترین دوره‌های خدمت سربازی، دوره ۲ ماهه آموزش پایه‌ای خدمت سربازی است که در آن آموزش‌های نظامی به سربازان داده می‌شود به‌طوری‌که قادر باشند پس از این دوره در جنگ حضور یابند. این دوره که دو ماه به طول می‌انجامد شامل آموزش‌هایی از قبیل اسلحه‌شناسی، آموزش تیراندازی، انواع استتار، مسیریابی در شب و روز و ... است. این دوره ممکن است در هر یک از پادگان‌های ارتش، سپاه و نیروی انتظامی باشد و عموماً سربازان این دوره را خاطره‌انگیزتر از سایر دوران خدمت می‌دانند (ماده ۱ قانون خدمت وظیفه عمومی (قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران) مصوب ۱۳۶۳).

مرکز آموزش ۰۱ شهدای وظیفه نزاچا

مرکز آموزش ۰۱ شهدای وظیفه نزاچا، یکی از یگان‌های آموزشی این نیرو بوده که با نام پادگان آموزشی شهدای وظیفه نزاچا و پادگان ۰۱ نیز شناخته می‌شود. همچنین بیشترین افسران وظیفه‌ای که در دوران جنگ شهید شده‌اند از افسران دانش‌آموخته این آموزشگاه نظامی بوده‌اند. مرکز آموزش ۰۱ شهدای وظیفه نزاچا، به‌عنوان یکی از مراکز منحصربه‌فرد نیروی زمینی، مسئولیت برگزاری دوره‌های آموزش رزم مقدماتی برای افسران وظیفه مقاطع کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکترا را بر عهده دارد.

اصول تربیت و آموزش نیروی زمینی ارتش ج.ا.ا

- تربیت و آموزش اولویت اول فرماندهان باشد.
- تربیت و آموزش در سطح استاندارد و با بهره‌گیری از وسایل کمک‌آموزشی به‌روز و فناوری‌های روز دنیا باشد.
- تربیت و آموزش برای حفظ و نگهداری کارکنان، تسلیحات، تجهیزات و امکانات باشد.

- تربیت و آموزش کارکنان برای ارتقای مهارت و آمادگی رزمی یگان‌ها باشد.
 - تربیت و آموزش کارکنان مؤمن، شجاع، شایسته، انعطاف‌پذیر، ولایت مدار و... مدنظر باشد.
 - تربیت و آموزش کارکنان باید پیش‌رونده، مستمر، گام‌به‌گام و تداوم داشته باشد.
 - تربیت و آموزش کارکنان در راستای تدابیر و سیاست‌های کلی نظام مقدس ج.ا.ا باشد.
 - تربیت و آموزش کارکنان در راستای افزایش بینش سیاسی، بصیرت دینی و آگاهی‌های امنیتی باشد.
 - تربیت و آموزش‌ها باید روزآمد باشند (واضحی، ۱۳۸۸: ۴۹).
- از آنجایی که فرماندهان، اساتید و مربیان از ارکان اصلی تربیت و آموزش در مراکز آموزشی نیروی زمینی محسوب می‌گردند و از سویی دیگر، کارکنان وظیفه تحت‌آموزش که در این مراکز دانش‌آموخته می‌شوند، پس از طی دوره رزم مقدماتی در یک طرح تقسیم به عنوان منابع تامین نیروی انسانی به کلیه یگان‌های نیروی زمینی اختصاص داده می‌شوند و نتیجه و بازخورد مثبت و منفی آموزش در این مراکز اثرات خود را در یگان‌های این نیرو نمایان خواهد ساخت، بنابراین ضرورت دارد که در انتخاب و اختصاص فرماندهان، مربیان و مدرسین نظامی به این مراکز توجه ویژه معطوف و عملکرد آنان مورد توجه قرارگیرد. خاتمه هر آموزش، ارزیابی نتایج آن است. منظور از ارزیابی، تأیید این امر است که اهداف سازمانی و اهداف آموزشی، هردو، حاصل شده‌اند، یعنی فرایند آموزش اثربخش بوده است. با بررسی‌های به عمل آمده از مرکز آموزش ۰۱ مشخص گردید که این مرکز در خاتمه هر دوره آموزش مبادرت به انجام ارزیابی آموزش از کلیه کارکنان حوزه تربیت و آموزش (فرماندهان، مربیان و کارکنان تحت آموزش) می‌نماید که از نفرات برتر هر حوزه تقدیر و جهت نفرات با نمره ارزیابی ضعیف تنبیهات انضباطی را در نظر می‌گیرند. در خصوص اطلاعات تخصصی باید در نظر داشت که اساتید باید

اطلاعات نسبتاً کامل، جامع و تسلط لازم بر مطالب و محتوای موضوع مورد تدریس را داشته باشند (تقی‌پور و همکاران، ۱۳۸۹: ۴۳).

از مؤلفه‌های اساسی شخصیت استاد می‌توان به یگانگی میان کردار و رفتار و طرز برخورد وی با فراگیران و حس خلق اشاره کرد. احترام گذاشتن به نظرات فراگیران، حلم و فروتنی، تواضع و دلسوزی و انطباق گفتار با رفتار از عواملی هستند که می‌تواند پایه‌گذار محبوبیت استاد در نظر فراگیران باشد. در حقیقت، تدریس مطلوب و تربیت اثربخش موقعی انجام می‌گیرد که فراگیران مجذوب استاد خود شده باشد. این جذب و دل‌بستگی به‌طور تنگاتنگی با ابعاد شخصیت استاد ارتباط و همبستگی دارد (شعبانی، ۱۳۸۶: ۷۲).

وسایل کمک‌آموزشی و یادگیری

وسایل کمک‌آموزشی عبارت‌اند از آن دسته از امکانات و تجهیزاتی که کاربرد همگانی داشته و پیام آموزشی به کمک آن‌ها سریع‌تر، بهتر و راحت‌تر به فراگیر انتقال می‌یابد. وسایل کمک‌آموزشی اساس قابل‌لمسی را برای تفکر و ایجاد مفاهیم به وجود می‌آورند. توجه و علاقه مخاطبین را به خود جلب می‌کند. موجب یادگیری سریع‌تر، مؤثرتر و پایدارتر می‌شود. تجارب واقعی و عینی را در اختیار فراگیران قرار می‌دهند. موقعیت‌های یادگیری را فراهم می‌کنند. مشارکت فراگیران را در فرایند یادگیری فراهم می‌کنند (فرقانی، ۱۱: ۱۳۹۰). عدم استفاده از وسایل کمک‌آموزشی به‌عنوان عوامل مرتبط با نظام برنامه‌ریزی آموزشی، عدم تشویق معلمانی که در روش تدریس خود از وسایل کمک‌آموزشی استفاده می‌کنند، عدم ایجاد جو مساعد و فرهنگ استفاده معلمان از وسایل کمک‌آموزشی توسط مدیر یا کارشناسان آموزش، فقدان یک سیستم ارزشیابی از نحوه‌ی استفاده از وسایل آموزشی در تدریس، حجم زیاد برنامه درسی و کمبود وقت معلمان. لذا پیشنهاد می‌گردد که از طریق اقداماتی از قبیل تربیت افراد متخصص و کارشناس تکنولوژی آموزشی در سطح مدارس؛ بکارگیری افرادی به‌عنوان مدیر مدرسه که خود به تکنولوژی آموزشی اعتقاد دارند؛ برگزاری دوره‌های حضوری برای مدیران در خصوص ارتقاء دانش و مدیریت

تکنولوژی آموزشی و توان برنامه‌ریزی در این زمینه؛ تدوین مقررات و الزام مدیران به توجه به کاربرد وسایل آموزشی در شرح وظایفشان؛ افزایش تمایل و حساسیت مدیران مدارس در زمینه کاربرد مواد و وسایل آموزشی در فرآیند تدریس و یادگیری، زمینه را برای استفاده هر چه بیشتر از وسایل آموزشی توسط معلمان فراهم کرد (صدرالدین و جعفرنژاد، ۱۳۸۹).

متون و سرفصل‌های آموزشی

به نظر می‌رسد در یک سرفصل مطلوب مثلث آموزش، یعنی استاد، دانشجو و منبع درسی، در نظر گرفته می‌شود. شناخت استاد از درس و دانشجو، شناخت دانشجو از استاد و محتوای درس در سرفصل مطلوب باید رعایت شود. بخش‌های مختلف سرفصل از تعریف گرفته تا فعالیت‌های آموزشی و غیره همه و همه در خدمت استاد و دانشجو هستند تا تعامل بین آن‌ها و رابطه با درس مورد نظر به خوبی برقرار شود و اهداف سرفصل که همانا کسب مهارت و دانش از طرف دانشجویست در زمانی معین محقق گردد. متن‌های ساختارمند نسبت به متن‌های سازمان نیافته درک مطلب آزمودنی‌ها را به‌طور معناداری افزایش می‌دهند. علاوه بر این، در متن‌هایی که دارای ملاک‌های ساختاری‌اند اضافه کردن هدف‌های آموزشی و پیش سازمان دهنده بر میزان درک مطلب یادگیرندگان می‌افزاید، اما در متن‌هایی که فاقد ملاک‌های ساختاری‌اند، اضافه کردن این متغیرها تأثیر منفی نقض موجود ساختار متن را بر یادگیری دانشجویان جبران نمی‌کند. همچنین اعمال ملاک‌های ساختاری بر روی متن اولیه، با پیش سازمان دهنده و هدف‌های آموزشی یا بدون آن‌ها، سرعت مطالعه دانشجویان را به‌طور معناداری افزایش می‌دهد، اما بهترین راه، برای تدوین متون درسی مؤثر بر درک و فهم خوانندگان، ساختارمند کردن متون درسی است (بهرام‌بیگی، ۴۴: ۱۳۹۱). سرفصل در اصل سند مکتوب چند صفحه‌ای است که باید تمام اطلاعات مفید درس را معرفی کند. در واقع، سرفصل طرحی از فعالیت‌های آموزشی است که اهداف و مقاصد یک برنامه درسی و در مجموع برنامه‌ای را که یک استاد باید دنبال کند، به تصویر می‌کشد. همچنین روشی را بیان می‌کند که این فعالیت‌های

آموزشی، یادگیری و ارزشیابی در مکان خویش سازماندهی می‌شوند (آل‌احمدی، ۱۳۹۵).

حبیبی و همکاران (۱۴۰۱) معتقدند که آموزش بر سبک زندگی تأثیر دارد. تعداد ساعات آموزش بر اصلاح سبک زندگی و مقابله با بیماری‌های خطرناک نیز تأثیر دارد.

پیشینه تحقیق

(حبیبی، فاطمه، و همکاران، ۱۴۰۱). بررسی تأثیر آموزش اصلاح سبک زندگی بر کنترل عوامل خطر ساز نشانگان متابولیک پرستاران شاغل در بیمارستان منتخب نظامی. شاکری‌نژاد و همکاران (۱۴۰۱) در تحقیق خود به بررسی تأثیر آموزش مجازی مبتنی بر نظریه عمل منطقی توسعه‌یافته بر مهارت‌های ارتباطی بین فردی پرداختند و معتقدند که آموزش و مهارت‌های ارتباط بین فردی بر یکدیگر مؤثراند.

(شاکری‌نژاد، قدرت‌اله، زندیه، اعظم، حاتم زاده، ناصر، شرهانی، اسعد، و مظاهری، مریم. ۱۴۰۱). بررسی تأثیر آموزش مجازی مبتنی بر تئوری عمل منطقی توسعه یافته بر مهارت‌های ارتباطی بین فردی مراقبین سلامت.

بزی و همکاران (۱۴۰۱) در تحقیق خود به شناسایی و رتبه‌بندی عوامل تأثیرگذار بر توسعه آموزش‌های شهروندی پرداختند و معتقدند که عوامل اجتماعی، عوامل فرهنگی و عوامل رفتاری در توسعه آموزش‌های شهروندی مؤثر است.

بزی، افشین، بابوپسرکلی، منیره، و پاسندی یساقی، راضیه. ۱۴۰۱. گزینش چند معیاره شاخص‌های مؤثر بر توسعه رفتاری، فرهنگی و اجتماعی آموزش‌های شهروندی در شهرداری گرگان به روش *AHP* فازی. کنفرانس بین‌المللی روانشناسی، علوم تربیتی و سبک زندگی.

اصلانی (۱۴۰۱) در تحقیق خود برای شناسایی و اولویت‌بندی عوامل مؤثر بر اثربخشی آموزش کارکنان معتقد است که معیارهای عوامل انسانی، عوامل ساختاری، عوامل مدیریتی، عوامل پشتیبانی بر اثربخشی کارکنان مؤثراند.

اصلانی، فرزانه. (۱۴۰۱). شناسایی و اولویت‌بندی عوامل مؤثر بر اثربخشی آموزش کارکنان در محیط کار، چهارمین همایش ملی تحقیقات میان رشته‌ای مدیریت.

علیجانی (۱۴۰۰) در تحقیق خود با موضوع بررسی رابطه عوامل آموزشی و عوامل مدیریتی با کیفیت ورزش، معتقد است که عوامل آموزشی و عوامل مدیریتی و کیفیت باهم در ارتباط بوده و بریکدیگر مؤثر هستند.

علیجانی، علیرضا، علیجانی، مجتبی، ۱۴۰۰، بررسی رابطه عوامل آموزشی و عوامل مدیریتی با کیفیت ورزش، دومین همایش ملی تحقیقات میان رشته‌ای مدیریت. یکی از روش‌های آموزشی جدید، آموزش مبتنی بر شبیه‌سازی است،.... معتقد است آموزش مبتنی بر شبیه‌سازی ضمن تأثیر بر اعتمادسازی سبب افزایش اعتماد به نفس است. (Heemoon & Hyejung, 2022).

یکی دیگر از روش‌های آموزش، آموزش از راه دور است. از عوامل اصلی مؤثر بر موفقیت آموزش از راه دور، ارائه اطلاعات اولیه، مهارت استفاده از نرم افزارهای فناورانه، وضعیت اقتصادی، مهارت استفاده از دستگاه‌های فناورانه و یادگیری ناهمزمان است (Karaaslan & at al, 2021).

روش‌شناسی پژوهش

روش پژوهش از نوع کاربردی- توصیفی با رویکرد آمیخته است. به منظور بررسی آماری و تجزیه و تحلیل اطلاعات جمع‌آوری‌شده، از آمار توصیفی استفاده شد تا تأثیر متغیرهای مستقل جزء (مهارت فرماندهان و مربیان، محتوای آموزشی، وسایل و امکانات کمک آموزشی و کارکنان تحت آموزش) بر متغیر تابع (شناسایی مؤثر بر آموزش کارکنان وظیفه تحت آموزش نزاجا) مشخص گردد.

جامعه مورد مطالعه در این تحقیق عبارت است از کلیه اسناد و مدارک قابل دسترسی و منابع موجود در مراکز آموزش نزاجا بخصوص مرکز آموزش ۰۱ شهدای وظیفه نزاجا.

جامعه آماری در این تحقیق عبارت است از هیئت رئیسه مرکز، کلیه فرماندهان گردان و گروهان و مربیان آموزشی و کلیه دانشجویان تحت آموزش در قالب ۶ گردان آموزشی که دارای مدارک تحصیلی کارشناسی و بالاتر که تعداد آن‌ها در حدود ۲۱۰۰ نفر می‌باشد. **حجم نمونه** این پژوهش با استفاده از فرمول کوکران ۳۲۴ نفر در نظر گرفته شده است. روش نمونه‌گیری در این پژوهش به صورت تصادفی طبقه‌ای خواهد بود. به این نحو که با توجه به جامعه آماری که از دو طبقه فرماندهان و مربیان شاغل در مرکز آموزش ۰۱ از یک سو و از سوی دیگر دانشجویان تحت آموزش بگونه‌ای برنامه‌ریزی شده که بتوان بهترین حالت بررسی و تحلیل نظرات در حجم نمونه را به دست آورد.

تجزیه و تحلیل داده‌ها

در این پژوهش پس از بررسی اسناد و مدارک و انجام مصاحبه با خبرگان و صاحب‌نظران در خصوص اهداف و فرضیه‌های در نظر گرفته شده (شکل (۱) و شکل (۲))، نقطه نظرات ارائه شده توسط صاحب‌نظران دسته‌بندی و پس از بررسی شباهت‌ها و تفاوت‌های آنها، تحلیل اطلاعات و داده‌های جمع‌آوری شده به‌طور جداگانه و به صورت کیفی انجام گرفته است. سپس با تقسیم‌بندی اطلاعات جمع‌آوری شده، شرایط موجود در مورد هر هدف تشریح و به صورت کیفی تحلیل و تبیین شده است.

اهداف اصلی و جزئی

هدف اصلی: شناسایی عوامل مؤثر بر آموزش کارکنان وظیفه تحت آموزش مراکز آموزش وظیفه نیروی زمینی ارتش جمهوری اسلامی ایران. (مرکز آموزش ۰۱ نزا)

اهداف جزئی

- شناسایی تأثیر مدت آموزش رزم مقدماتی بر آموزش کارکنان وظیفه تحت آموزش مراکز آموزش وظیفه نیروی زمینی ارتش.
- شناسایی تأثیر مهارت فرماندهان و مربیان بر آموزش کارکنان وظیفه تحت آموزش مراکز آموزش وظیفه نیروی زمینی ارتش.

- شناسایی تأثیر وسایل و امکانات کمک آموزشی بر آموزش کارکنان وظیفه تحت آموزش مراکز آموزش وظیفه نیروی زمینی ارتش.
- شناسایی تأثیر محتوای آموزش بر آموزش کارکنان وظیفه تحت آموزش مراکز آموزش وظیفه نیروی زمینی ارتش.

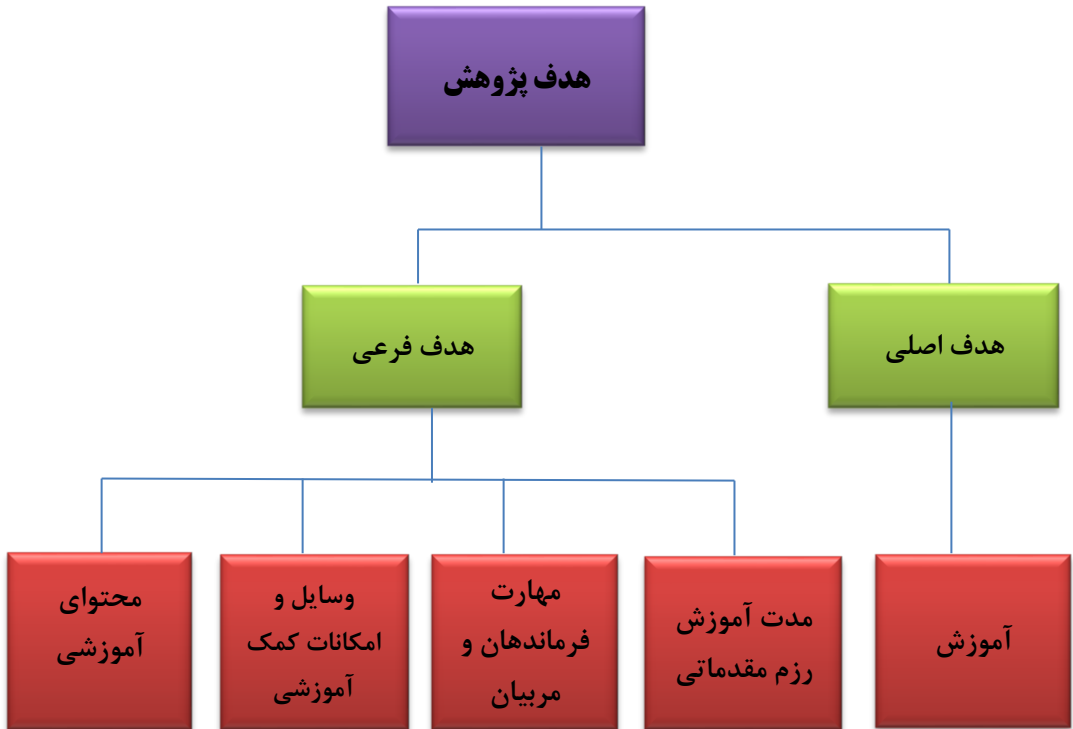
سؤالات تحقیق

سؤال عمده تحقیق

- (۱) تأثیر آموزش‌های رزم مقدماتی بر کارکنان وظیفه تحت آموزش مراکز آموزش نزاجا چگونه است؟

سؤالات جزئی تحقیق

- (۲) تأثیر آموزش‌های رزم مقدماتی با توجه به مدت آموزش بر کارکنان وظیفه تحت آموزش مراکز آموزش نزاجا چگونه است؟
- (۳) تأثیر آموزش‌های رزم مقدماتی با توجه به مهارت اساتید و مربیان بر کارکنان وظیفه تحت آموزش مراکز آموزش نزاجا چگونه است؟
- (۴) تأثیر آموزش‌های رزم مقدماتی با توجه به وسایل و امکانات کمک‌آموزشی بر کارکنان وظیفه تحت آموزش مراکز آموزش نزاجا چگونه است؟
- (۵) تأثیر آموزش‌های رزم مقدماتی با توجه به محتوای آموزش بر کارکنان وظیفه تحت آموزش مراکز آموزش نزاجا چگونه است؟

شکل (۱) هدف های پژوهش

تجزیه و تحلیل کیفی

۱- پردازش داده‌ها در رابطه با مؤلفه مدت آموزش رزم مقدماتی

الف) پردازش داده‌ها بر اساس مصاحبه با صاحب‌نظران

به‌طور کلی، مصاحبه‌شوندگان مدت ۸ هفته آموزش رزم مقدماتی مصوب در برنامه تفضیلی در مرکز آموزش ۱۰۱ را کافی دانسته، ولی بر استفاده صحیح از این زمان در ارتقاء سطح کیفی آموزش تأکید داشتند. با جدیت و تلاش جهت یادگیری بهتر، می‌توان تغییراتی در زمان و مکان اجرای آموزش لحاظ شود.

ب) پردازش داده‌های به دست آمده از اسناد و مدارک

با مطالعه اسناد و منابع مختلف، همگرایی و همسویی منابع بیان‌گر این موضوع است که: با توجه به انسان محور بودن نیروی زمینی و مأموریت ذاتی آن در حفظ و حراست از

مرزهای مقدس جمهوری اسلامی ایران، انجام و اجرای صحیح مدت آموزش دوره رزم مقدماتی در مراکز آموزش می‌تواند توان رزم و آمادگی هرچه بهتر این نیرو را ارتقاء بخشد.

پ) قضاوت (تصمیم‌گیری) در رابطه با مؤلفه مدت آموزش

نتایج مصاحبه با صاحب‌نظران و مطالعه اسناد و مدارک حاکی از آن است، که با توجه به ماهیت و مأموریت‌های نیروی زمینی ارتش جمهوری اسلامی ایران، با برنامه‌ریزی و استفاده صحیح از کلیه ظرفیت‌های موجود در مرکز آموزش ۰۱ آموزش رزم مقدماتی می‌تواند به لحاظ کیفی به سطح مطلوب و قابل قبولی ارتقاء داده شود.

۲- پردازش داده‌ها در رابطه با مؤلفه مهارت فرماندهان و مربیان

الف) پردازش داده‌های گردآوری شده از مصاحبه با صاحب‌نظران

با توجه به دامنه وسیع شاخص‌های مهارتی فرماندهان و مربیان آموزشی، گستردگی و گوناگونی نظرات در کلام و بیان مصاحبه‌شوندگان کاملاً مشهود است. اما آنچه در ویژگی‌های فرماندهان و مربیان مراکز آموزشی بسیار مهم و حائز اهمیت است بیانگر این مهم بوده که مهارت فرماندهان و مربیان آموزشی، یکی از مهم‌ترین فاکتورها در ارائه آموزش‌ها است که در کسب نتیجه مورد انتظار بسیار تأثیر دارد. کارکنان وظیفه ضمن اینکه از رفتار فرماندهان الگو می‌گیرند و از مطالب آموزشی و تجربیات آن‌ها نیز بهره‌مند می‌شوند؛ بنابراین در انتخاب فرماندهان در مراکز آموزشی باید دقت لازم به‌عمل آید تا نتیجه مطلوب حاصل گردد.

تسلط به موضوعات و مباحث آموزش و روش تدریس، برخورداری از ویژگی‌های شخصیتی خوب، الگو بودن و داشتن قدرت‌رهبری می‌تواند فرمانده و مربی را در ارائه مطالب کمک کند و در این بین دانشجو^۱ نیز هم به‌خوبی مطالب را یاد گرفته و با دقت استفاده می‌نماید؛ بنابراین، می‌توان گفت که مهارت فرماندهان و مربیان، شایستگی و تجربه و تسلط آنان به محتوای آموزشی، اصلی‌ترین شاخصه در ارائه آموزش بوده و همین اصل باعث انتقال بهتر تخصص و داشته‌های فرمانده و مربی به نسل جوان شده است. بنابراین، مسئولین و

۱- در مرکز آموزش ۰۱ به کارکنان وظیفه تحت آموزش، به لحاظ داشتن مدارک تحصیلی دانشگاهی، دانشجو خطاب می‌گردد.

مدیران آموزشی در نیروی زمینی ارتش جمهوری اسلامی ایران با انتخاب شیوه صحیح بیان مطالب و برقراری ارتباط درست با دانشجویان، علی‌رغم همه محدودیت‌ها توانسته‌اند تأثیرات مثبت و عمیقی جهت ارتقاء آموزش کارکنان وظیفه از خود نشان دهند.

ب) پردازش داده‌های گردآوری شده از اسناد و مدارک

موفقیت ارتش در رزم، به آموزش مؤثر افراد و یگان‌ها بستگی دارد. یک طرح تعلیماتی موفق بر پایه آموزش سربازان استوار می‌باشد. ارتش ممتاز محصول آموزش ممتاز است و آموزش ممتاز به مربیان تعلیم یافته متکی است، فرماندهان و مربیانی که موضوعات آموزشی خود را به‌خوبی می‌شناسند و می‌دانند که چگونه آن‌ها را به دیگران ارائه دهند. یکی از مهم‌ترین اصول آموزش آگاهی کافی درباره مطالب آموزشی است، به‌نحوی که استاد را توانا سازد تا با تسلط کامل مطالب آموزشی را ارائه دهد، زیرا تجربه فقط وسیله‌ای است که کمک می‌کند تا تدریس با شیوه‌های واقع‌گرایانه و جالب‌تر عرضه شود. در حالی که امر تدریس علاوه بر داشتن چنین امتیازی احتیاج به اطلاعات لازم دارد تا با حضور ذهن و آمادگی کامل به همه سؤالات پاسخ درست داده شود.

یکی از اساسی‌ترین شرایط لازم برای تدریس، آشنایی با فنون و شیوه‌های آن است. این امر آن قدر حائز اهمیت است که حتی موفقیت یا شکست یک دوره آموزشی می‌تواند بستگی تامی به آن داشته باشد. از این‌رو برای اینکه دوره آموزشی با نتایج پر باری خاتمه یابد، انتخاب مدرسان با صلاحیت که از این شیوه‌ها و فنون به خوبی آگاهی داشته باشند، ضروری می‌نماید.

مدرسانی که توانایی رهبری دارند، می‌توانند به‌آسانی قدرت درک و یادگیری فراگیران را تقویت کنند.

علی‌هذا با مطالعه اسناد و مدارک و منابع مختلف، همسویی و همگرایی منابع بیانگر این موضوع است که: از عوامل مهم و مؤثر بر آموزش کارکنان وظیفه تحت آموزش مراکز آموزشی در حوزه مهارت فرماندهان و مربیان، می‌توان به این نتیجه رسید که استفاده و بکارگیری فرماندهان و مربیان با خصوصیات (قدرت رهبری، تسلط بر موضوع، تسلط به

روش‌های تدریس، ویژگی‌های شخصیتی، الگو بودن و ابراز شایستگی) در مرکز آموزش ۰۱ شهدای وظیفه نزا جا مورد نظر می‌باشد.

پ) قضاوت (تصمیم‌گیری) در رابطه با مؤلفه مهارت فرماندهان و مربیان

یادگیری به‌عنوان یکی از مهم‌ترین هدف‌های تربیتی، محصول آموزش است و ارتباط متقابل و نزدیکی بین این دو مفهوم برقرار است. «تأثیر مهارت و آموزش فرماندهان و اساتید به‌طور گسترده‌ای معطوف به دانشجویان و یادگیری آن‌هاست. برای رسیدن به این هدف دو اصل اساسی مورد توجه قرار گرفته است: اول این‌که آموزش نیازمند یک مجموعه از مهارت‌ها و رویه‌های خاص است که توسط پژوهش‌هایی شناسایی شده‌اند و دوم آن‌که آموزش باید بتواند به نیازهای بافت و زمینه خاص توجه داشته باشد. دستیابی به این هدف به کیفیت، مهارت و توانایی فرماندهان و مربیان امر آموزش بستگی دارد. به نظر می‌رسد کیفیت، مهارت و توانایی فرماندهان مرکز آموزش ۰۱ که با هدف انتقال دانش تخصصی و رزم مقدماتی برای کارکنان وظیفه انجام می‌شود در حد مطلوب است و در سال‌های اخیر تلاش‌هایی برای بهبود وضعیت این قسمت از آموزش صورت گرفته است. در مرکز آموزش ۰۱ شهدای وظیفه نزا جا، فرماندهان و مربیان علم و هنر را درهم می‌آمیزند تا وظایف، شرایط و استانداردهای مناسب آموزش را بشناسند، انگیزه و روحیه یادگیرندگان را ارتقاء بخشند و درنهایت آن‌ها را برای دریافت آموزش‌ها آماده کنند.

۳- پردازش داده‌ها در رابطه با مؤلفه وسایل و امکانات کمک آموزشی

الف) پردازش داده‌های گردآوری شده از مصاحبه با صاحب‌نظران

با توجه به مصاحبه و نظریات مصاحبه شونده‌گان، تحقیقات انجام شده و تقارب، همگرایی و همسویی منابع بیانگر این موضوع است که: با توجه به ماهیت و مأموریت مراکز آموزشی در فرایند انتقال آموزش مقدمات رزم به سربازان جدیدالورود و تحت آموزش، از نظر فضای آموزشی و تجهیزات آموزشی، مرکز آموزش ۰۱ از امکانات مناسب همانند؛ کتب و نشریات آموزشی، اسلایدهای آموزشی، فیلم، نرم‌افزارهای آموزشی، ماکت‌های آموزشی، شبیه‌سازهای آموزشی و کارگاه‌های آموزشی (سیمیلاتور) برخوردار و

شرایط مطلوب جهت استفاده فراگیران ایجاد گردیده است. افزون بر این، بهداشت عمومی، تسهیلات خوابگاهی و خوشایندسازی محیط خدمت سربازی از عوامل بسیار مهم و مؤثر در امر یادگیری کارکنان وظیفه می باشد و تأثیرات بسیار خوبی بر روند افزایش کیفیت آموزشی دارند که در مرکز یاد شده اقداماتی قابل قبول صورت گرفته است.

ب) پردازش داده های گردآوری شده از اسناد و مدارک

با مطالعه اسناد و منابع مختلف، همگرایی و همسویی منابع بیانگر این موضوع است که: وسایل کمک آموزشی شامل رسانه ها، تصاویر، استفاده از نمایش، بازی های آموزشی و ایجاد گروه های کوچک دانش آموزی برای فعالیتهای درسی و ذوقی است که امر یادگیری را بسیار مطلوب و جذاب می سازد و هدف از کاربرد انواع وسایل کمک آموزشی، تسهیل و تسریع آموزش و یادگیری است. استفاده از مواد و وسایل کمک آموزشی باعث توجه بیشتر فراگیران و در نتیجه کاهش میزان تأثیر موانع ارتباطی از نوع فیزیکی آن می شود و ارتباط و تفاهم بیشتری بین معلم و شاگرد برقرار می کند. در حقیقت وسایل کمک آموزشی، بخشی از تکنولوژی آموزشی است که هدف آن حل مسائل و مشکلات آموزشی، از طریق بررسی و کنترل کلیه عوامل مؤثر در یادگیری و مجموعه اجزای تشکیل دهنده فرآیند آموزشی است.

پ) قضاوت (تصمیم گیری): در رابطه با مؤلفه وسایل و امکانات کمک آموزشی

مهم ترین شاخص های توسعه در یک کشور کیفیت و کمیت برون داد نظام آموزشی است که آن هم به چگونگی نظام انتقال اطلاعات برنامه ریزی شده آموزشی به فراگیران و نیز بهبود فرآیند یاددهی - یادگیری بستگی دارد. در دنیای امروز این امر را فناوری آموزش به مثابه پیشرفته ترین نظام انتقال دانسته ها به یادگیرندگان را در نظام آموزشی بر عهده دارد. استفاده بهینه از فناوری آموزشی در جریان تدریس به سبب فعال کردن حواس فراگیران، امر آموزش را واقعی تر کرده و ضمن غنی کردن کیفیت تدریس و یادگیری کارایی تعلیم و تربیت را ارتقاء می بخشد. به طور کلی، وسایل کمک آموزشی موردعلاقه زیاد و فراوان یادگیرنده هستند و استفاده از آنها توجه آنان را به موضوع اصلی معطوف

می‌سازد و اساس لازم را برای یادگیری تدریجی و تکمیلی آماده و در نتیجه یادگیری را دائمی می‌کند. همچنین، تجارب واقعی و حقیقی را در اختیار یادگیرنده قرار می‌دهد و در نتیجه موجب فعالیت آن‌ها می‌شود. علی‌هذا فضاهای آموزشی (وسایل و امکانات کمک‌آموزشی) موجود در مرکز آموزش ۰۱ از نظر کمی تقریباً مناسب ولی از لحاظ کیفی و به‌روز بودن توجه بیشتر و خاص مسئولین امر را می‌طلبد.

۴- پردازش داده‌های گردآوری شده در رابطه با مؤلفه محتوای آموزشی

الف) پردازش داده‌های گردآوری شده از مصاحبه با صاحب‌نظران

با توجه به مصاحبه و نظریات مصاحبه شونده‌گان، تحقیقات انجام شده و تقارب، همگرایی و همسویی منابع بیانگر این موضوع است که: صاحب‌نظران در خصوص محتوای آموزشی (سرفصل‌های آموزش - متون آموزشی) که در آموزش‌های رزم مقدماتی به کار گرفته می‌شود این پاسخ‌ها را ارائه داده‌اند؛

- محتوای آموزش خوب می‌تواند اغنای فکری و عملی را در ذهن دانشجویان (کارکنان وظیفه در مرکز آموزش ۰۱) ایجاد نماید ضمن اینکه موجبات استفاده همگان را از این تجربه و دانش را در ادامه خدمت و حتی بعد از اتمام خدمت سربازی در زندگی شخصی میسر می‌سازد.

- تجربه اساتید و برنامه‌ریزی صحیح مسئولین و متولیان آموزش باعث شده که سرفصل‌ها و متون درسی بسیار مطلوب و قابل قبول ارائه شود. در بعضی از موارد صاحب‌نظران بر نظارت و بازنگری متناوب و مناسب و متناسب ساختن محتوای آموزش با اهداف و نیاز عملیاتی نزااجا تأکید نمودند.

ب) پردازش داده‌های گردآوری شده از اسناد و مدارک

با توجه تحقیقات انجام شده و تقارب، همگرایی و همسویی منابع بیانگر این موضوع است که: سرفصل در اصل سند مکتوب چندصفحه‌ای است که باید تمام اطلاعات مفید درس را معرفی کند. درواقع، سرفصل طرحی از فعالیت‌های آموزشی است که اهداف و مقاصد یک برنامه درسی و در مجموع برنامه‌ای را که یک استاد باید دنبال کند، به تصویر می‌کشد. همچنین روشی را بیان می‌کند که این فعالیت‌های آموزشی، یادگیری و ارزشیابی

در مکان خویش سازمان‌دهی می‌شوند سرفصل باید تمام اطلاعات مفید مرتبط با کلاس و برنامه‌ریزی آموزشی برای آن درس را در اختیار دانشجویان قرار دهد.

پ) قضاوت (تصمیم‌گیری): در رابطه با مؤلفه محتوای آموزشی

نتایج حاصله و بررسی‌های به‌عمل‌آمده در خصوص محتوای آموزشی (سرفصل‌های آموزش - متون آموزشی) موجود در مرکز آموزش ۰۱ شهدای وظیفه نذاجا، گویای این است که سرفصل‌ها و متون آموزشی در دوره رزم مقدماتی در مراکز آموزشی باید در گام نخست، محدوده فعالیت یاددهنده و یادگیرنده را در طول فرآیند اجرای این دوره آموزشی مشخص نمایند و توانایی ارائه اطلاعات مهم و مورد نیاز یک رزم در مراحل نخست را به‌صورت منسجم و منظم داشته باشد و ارزش‌های لازم را در جریان آموزش و یادگیری ایجاد نماید.

بنابراین نکات مشترک پاسخ صاحب‌نظران و اسناد مدارک را می‌توان به شرح زیر خلاصه کرد:

- محتوای آموزشی باید بتواند به تسهیل، تعمیق و تحکیم یادگیری کمک کند
- بدون پیروی از منطق یادگیری، نمی‌توان به طراحی سرفصل‌های آموزشی پرداخت.
- هنگامی که یادگیرنده محتوای کتاب را می‌خواند، در واقع، مفاهیم را با توجه به پیش دانسته‌هایش، در ذهن خود سازماندهی می‌کند، به‌نظام ارتباطات و کاربردها پی می‌برد و به‌وسیله‌ی نگرش و تفکر خاص خود، دست به تولید دانش می‌زند.

تجزیه و تحلیل کمی

بر اساس اطلاعات اخذ شده از مطالعات کتابخانه‌ای و مصاحبه با خبرگان و با جمع‌آوری پرسش‌نامه که بر اساس شاخص‌های مدنظر و حاصل از مطالعات اسناد و مدارک به دست آمد می‌توان بیان کرد که در این مقاله ۴ فرضیه با طرح ۱۶ سؤال در مقیاس رتبه‌ای مورد ارزیابی قرار گرفته که نتایج حاصل آن در جداول (۳)، (۴)، (۵) و (۶) ارائه شده است:

جدول (۱) تجزیه و تحلیل کمی داده‌ها برای فرضیه اول

مدت آموزش	تداوم بازه زمانی آموزش	میزان تاثیر آن بر ارتقاء دانش نظری دانشجویان	
۳۲۴	۳۲۴	۳۲۴	تعداد
۳/۴۷۶۹	۳/۴۴۴	۳/۵۰۹۳	میانگین
۳	۳	۳	میان
۳	۳	۳	نما
۰/۷۹۳۴	۰/۷۱۲۵	۰/۸۷۴۳	انحراف معیار
۰/۶۳۶۵	۰/۵۰۸	۰/۷۶۵	واریانس

با توجه به داده های فوق، پاسخ دهندگان متغیر مدت آموزش و مؤلفه های آن (میانگین بزرگتر از ۳) را بر آموزش های مرکز آموزش ۰۱ شهدای وظیفه مؤثر دانسته اند.

جدول (۲) تجزیه و تحلیل کمی داده‌ها برای فرضیه دوم

فرماندهان و مربیان آموزش	الگو بودن و ابراز شایستگی اساتید	ویژگی های شخصیتی اساتید	تسلط اساتید به روش های تدریس	تسلط اساتید به موضوع آموزش	قدرت رهبری	
۳۲۴	۳۲۴	۳۲۴	۳۲۴	۳۲۴	۳۲۴	تعداد
۳/۸۱۹۱	۳/۸۶۷۳	۳/۷۸۰۹	۳/۶۶۳۶	۳/۹۵۳۷	۳/۸۳۰۳	میانگین
۴	۴	۴	۴	۴	۴	میان
۴	۴	۴	۴	۴	۴	نما
۰/۹۱۳۲	۰/۹۳۹۸	۰/۸۷۵۲	۱/۰۳۸۴۷	۰/۸۷۶۷	۰/۸۳۵۸	انحراف معیار
۰/۸۳۹	۰/۸۸۳	۰/۷۶۶	۱/۰۷۸	۰/۷۶۹	۰/۶۹۹	واریانس

با توجه به داده های فوق، پاسخ دهندگان متغیر مهارت فرماندهان و مربیان آموزش و مؤلفه های آن (میانگین بزرگتر از ۳) را بر آموزش های مرکز آموزش ۰۱ شهدای وظیفه مؤثر دانسته اند.

جدول (۳) تجزیه و تحلیل کمی داده‌ها برای فرضیه سوم

وسایل و امکانات کمک آموزشی	کارگاه‌های آموزشی	شبیه‌سازهای آموزشی	ماکت‌های آموزشی	نرم‌افزارهای آموزشی	فیلم و اسلایدهای آموزشی	کتاب و نشریات آموزشی	
۳۲۴	۳۲۴	۳۲۴	۳۲۴	۳۲۴	۳۲۴	۳۲۴	تعداد
۳/۳۴۰	۳/۶۴۳	۳/۷۶۵	۳/۰۶۴	۳/۲۸۳	۳/۰۶۳	۳/۲۲۴	میانگین
۲/۳۵۰۰	۲/۶	۲	۲/۵	۳	۲	۲	میان
۲/۳۵	۲/۶	۲	۲/۵	۳	۲	۲	نما
۰/۷۷۶۱	۰/۷۸۸۷	۰/۸۴۶۸	۰/۷۶۳۲	۰/۷۶۸۳	۰/۷۵۵۶	۰/۷۳۴۴	انحراف معیار
۰/۶۸۸۳	۰/۶۷۸	۰/۸۵۴	۰/۶۷۵	۰/۶۶۳	۰/۶۶۴	۰/۵۹۶	واریانس

با توجه به داده‌های فوق، پاسخ دهندگان متغیر وسایل و امکانات کمک آموزشی و مؤلفه‌های آن (میانگین بزرگتر از ۳) را بر آموزش‌های مرکز آموزش ۰۱ شهدای وظیفه مؤثر دانسته‌اند.

جدول (۴) تجزیه و تحلیل کمی داده‌ها برای فرضیه چهارم

محتوای آموزشی	جزوات آموزشی	نشریات علمی و تخصصی	کتاب تخصصی آموزشی	
۳۲۴	۳۲۴	۳۲۴	۳۲۴	تعداد
۳/۵۲۴۵	۳/۴۶۷۲	۳/۴۶۸۱	۳/۶۳۸۳	میانگین
۲/۷۵۰	۲/۷۵۰	۲/۷	۲/۸	میان
۲/۷۴	۲/۹۳	۲/۵	۲/۸	نما
۰/۶۹۸۵	۰/۷۳۸۵	۰/۵۷۳۶	۰/۷۸۳۴	انحراف معیار
۰/۶۱۶	۰/۶۴۷	۰/۵۲۷	۰/۶۷۴	واریانس

با توجه به داده‌های فوق، پاسخ دهندگان متغیر محتوای آموزشی و مؤلفه‌های آن (میانگین بزرگتر از ۳) را بر آموزش‌های مرکز آموزش ۰۱ شهدای وظیفه مؤثر دانسته‌اند.

نتیجه‌گیری و پیشنهادها

نتایج حاصل از تجزیه و تحلیل اطلاعات به صورت کمی و کیفی بر حسب اسناد و مدارک، مصاحبه با صاحب نظران و پرسشنامه، پردازش اطلاعات و قضاوت‌های مرتبط با اهداف اجرایی و همان طوری که در فرضیه‌ها حدس زده شد، عوامل گوناگونی بر آموزش کارکنان وظیفه تحت آموزش مراکز آموزشی نزاها از جمله: ۴ متغیر مهم (مدت آموزش، مهارت فرماندهان و مربیان آموزشی، وسایل و امکانات کمک آموزشی و محتوای آموزشی) بیشتر از سایر متغیرها مؤثر است. صحت این موضوع از جامعه نمونه به صورت پرسشنامه استعلام گردید که با استقبال اکثریت مواجه و آن‌ها اعلام نمودند که ۴ متغیر مستقل فوق بر آموزش کارکنان وظیفه تحت آموزش مراکز آموزش نزاها از اهمیت زیادی برخوردار است. **مدت آموزش:** با توجه به اینکه در تقویم و برنامه آموزش یگان‌های عملیاتی نیروی زمینی، جهت سربازان جدیدالورود مدت ۲ هفته آموزش تئوری و تیراندازی به منظور آموزش‌های تکمیلی پیش‌بینی گردیده است، بنابراین بر اساس نظر صاحب‌نظران، آموزش رزم مقدماتی که به مدت ۸ هفته آموزشی در مراکز آموزشی ارائه می‌گردد، کفایت لازم را دارد همچنین، از دیدگاه آزمودنی‌های نمونه آماری، دربخش تجزیه و تحلیل کمی تحقیق، میانگین میزان تأثیر متغیر "مدت آموزش رزم مقدماتی" برابر با ۳/۴۷۶۹ است که نشان دهنده تأثیر زیاد متغیر می‌باشد.

مهارت فرماندهان و مربیان آموزشی: نتیجه یافته‌های فرضیه دوم حاکی از آن است که متغیر مهارت فرماندهان و مربیان با در نظر گرفتن مؤلفه‌های؛ قدرت رهبری، تسلط فرماندهان به موضوع آموزش، تسلط فرماندهان و مربیان به روش‌های تدریس، ویژگی‌های شخصیتی فرماندهان و الگو بودن و ابراز شایستگی بر آموزش کارکنان وظیفه تحت آموزش مراکز آموزش نزاها دارای تأثیر مثبت و معنی‌دار است. دربخش کمی نیز نتایج نشان می‌دهد که با توجه به اینکه میانگین متغیر مهارت فرماندهان و مربیان آموزش برابر با ۳/۸۱۹۱ است. پس می‌توان گفت که از دیدگاه آزمودنی‌های نمونه آماری میزان تأثیر متغیر فوق بر آموزش کارکنان وظیفه تحت آموزش مراکز آموزش نزاها زیاد است.

وسایل و امکانات کمک آموزشی: با توجه به تجزیه و تحلیل، مطالعه اسناد و مدارک و مصاحبه با صاحب نظران (کیفی) و همچنین نتایج به دست آمده از سئوالات پرسش نامه (کمی) در خصوص تأثیر وسایل و امکانات کمک آموزشی، با در نظر گرفتن مؤلفه های؛ نرم افزارهای آموزشی، ماکت های آموزشی، شبیه سازهای آموزشی (سیمولاتور) و کارگاه های آموزشی بر کیفیت آموزش، حاکی از آن است که در دنیای امروز استفاده بهینه از فناوری آموزشی در جریان تدریس به سبب فعال کردن حواس فراگیران، امر آموزش را واقعی تر کرده و ضمن غنی کردن کیفیت تدریس و یادگیری کارایی تعلیم و تربیت را ارتقاء می بخشد. به طور کلی، وسایل کمک آموزشی مورد علاقه زیاد و فراوان یادگیرنده هستند و استفاده از آنها توجه آنان را به موضوع اصلی معطوف می سازد و اساس لازم را برای یادگیری تدریجی و تکمیلی آماده و در نتیجه یادگیری را دائمی می کند. همچنین، تجارب واقعی و حقیقی را در اختیار یادگیرنده قرار می دهد و در نتیجه موجب فعالیت آنها می شود. افزون بر آن، پیوستگی افکار را موجب می گردد و در توسعه و رشد معنی در ذهن یادگیرنده مؤثر هستند. در نهایت نتیجه مشترک احصاء شده از پاسخ مصاحبه شونده گان به سؤال مرتبط با امکانات آموزشی، بیانگر این بود که مصاحبه شونده گان در پاسخ به این سؤال، به تأثیر مستقیم امکانات آموزشی بر بهبود کیفیت آموزش اشاره نموده و از به کارگیری و تجهیز مراکز آموزشی، به عنوان گامی مهم در بهبود کیفیت آموزش یاد نموده اند. مهم ترین آنها عبارتند از: به کارگیری شبیه سازها و تجهیزات نوین، استفاده از ماکت ها، استفاده از تجهیزات در حوزه نرم افزاری، برنامه ریزی صحیح و بهره برداری کامل از تمامی امکانات و تجهیزات کامل است.

محتوای آموزش: با توجه به تجزیه و تحلیل، مطالعه اسناد و مدارک و مصاحبه با صاحب نظران (کیفی) و همچنین نتایج حاصل از سئوالات پرسش نامه (کمی) در خصوص تأثیر محتوای آموزش با در نظر گرفتن مؤلفه های؛ وجود نشریات علمی و تخصصی و آموزشی و وجود جزوات آموزشی، از دیدگاه آزمودنی های نمونه آماری میزان تأثیر مولفه های وجود کتب تخصصی آموزشی و وجود جزوات آموزشی بر آموزش کارکنان

وظیفه تحت آموزش مرکز آموزش ۰۱ شهدای وظیفه نذاجا مطلوب و قابل قبول ارزیابی گردیده است. از طرفی، در بخش کمی نیز نتایج نشان می‌دهد که با توجه به اینکه میانگین متغیر محتوای آموزش برابر با ۳/۵۲۴۵ است پس می‌توان گفت که از دیدگاه آزمودنی‌های نمونه آماری میزان تأثیر متغیر محتوای آموزش بر کیفیت آموزش کارکنان وظیفه تحت آموزش مراکز آموزش نذاجا زیاد است.

پیشنهادهای

معاونت تربیت و آموزش نذاجا

پیشنهاد می‌گردد:

(۱) برنامه آموزشی هیئت معارف جنگ مرکز آموزش ۰۱ نذاجا پس از گذشت حداکثر ۳ ماه پس از طی دوره توسط دانش‌پژوه با ارزیابی میزان کارایی میدانی وی مورد ارزیابی و سنجش قرار گیرد.

(۲) با هماهنگی معاونت فاوا و معاونت آماد و پیش نذاجا با واگذاری وسایل و ابزار کمک آموزشی به‌روز و مرتبط با نیازهای اساتید و دانش‌پژوهان از جمله سیمیناتورها، و نرم افزارهای آموزشی به‌روز در مرکز آموزش ۰۱ نذاجا استفاده نماید.

(۳) به‌منظور اثربخشی و افزایش کیفیت آموزش‌ها برای هر یک از موضوعات مرتبط با مباحث آموزشی، معیار و استاندارد آموزشی تعیین گردد.

(۴) نسبت به انجام تعامل با مراکز آموزشی و تحقیقاتی لشکری و کشوری جهت بهینه‌سازی تجهیزات آموزشی همچنین استفاده از کلاس‌های آموزشی هوشمند اقدام نماید.

(۵) مرکز آموزش ۰۱ شهدای وظیفه نذاجا

پیشنهاد می‌گردد:

(۱) از طریق تأمین و برطرف نمودن نیازهای اساسی اساتید و مربیان آموزشی، انگیزه آنان را افزایش دهند و از طریق افزایش امنیت شغلی در محیط کاری اساتید انگیزه بالایی را در فعالیت‌های آنان ایجاد نمایند.

۲) با استفاده از نرم‌افزارها و شبیه‌سازها از اتلاف وقت و هزینه‌ها جلوگیری و آموزش‌ها را در کلاس‌های هوشمند و یا در فضای دیگری (مجازی) همانند کارگاه‌های آموزشی و مناطق عملیاتی اجرا نمایند.

۳) در زمینه فراهم کردن وسایل و تجهیزات کمک آموزشی مدرن، سمیلاتورها، نرم‌افزارهای آموزشی جدید و فناوری روز دنیا و استفاده بهینه از آن‌ها در امر آموزش کارکنان وظیفه اقدام نماید.

۴) فضاهای آموزشی از نظر کلاس‌ها (کلاس‌های تئوری، عملی، تخصصی و صحرایی)، سالن‌ها (کتابخانه، آزمایشات، همایش و...)، در مرکز آموزش ۰۱ نزاجا نزاجا بهینه‌سازی شود.

۵) نسبت به استفاده از تجهیزات و وسایل کمک آموزشی و اجرای آموزش‌ها به صورت عملی در کارگاه‌های آموزشی اقدام نماید.

قدردانی

از کلیه اساتید و همکارانی که پژوهش‌گران این تحقیق را در روند و در بهتر و با کیفیت‌تر شدن آن یاری و مساعدت نمودند، کمال امتنان و تشکر را داریم.

قدردانی

از همه خبرگان و اساتیدی که در طول پژوهش، محققان را در گردآوری داده‌ها، تجزیه و تحلیل و اعتبارسنجی یافته‌های پژوهش یاری رسانده‌اند سپاسگزاریم.

منابع

- آشتیانی، محمدرضا. (۱۳۸۶). تبیین مؤلفه‌های غیرمحسوس، تأثیر گذار بر آمادگی رزمی آجا.
- آل احمدی، مریم‌السادات. و شرفی ابقاء، افسانه. (۱۳۹۵). اهمیت و لزوم استفاده از کتاب درسی به‌روز در فرآیند یاددهی و یادگیری. کنفرانس ملی دانش و فناوری روانشناسی. علوم تربیتی و جامع روانشناسی ایران.
- احدیان، محمد. (۱۳۹۴). مقدمات تکنولوژی آموزشی. نشر مرکز نوآوری‌های آموزشی در ایران.
- بهرام‌بیگی، مهدی. (۱۳۹۱). ویژگی‌های مطلوب در تدوین سرفصل درسی دانشگاهی با نقد بر سرفصل‌های درسی رشته زبان فرانسه. پژوهش و نگارش کتب دانشگاهی. شماره ۲۶.
- بیان، حسام‌الدین. و شکبیا مقدم، محمد. (۱۳۸۹). مدیریت شیوه‌های نو در آموزش. انتشارات مرکز آموزش مدیریت دولتی. تهران.
- تقی‌پور ظهیر، علی. و نجبائی، محمود. (۱۳۸۹). دانستنی‌های نوین در آموزش و پرورش. تهران: نشر کتاب‌فروشی.
- تقی‌پور ظهیر، علی. (۱۳۹۰). مقدمه‌ای بر برنامه‌ریزی آموزشی و درسی. انتشارات آگاه. چاپ سی و چهارم.
- جمالی، علی‌اصغر. (۱۳۸۱). تاریخ نظامی جهان و هنر جنگ. دانشگاه افسری امام علی (ع).
- رستمی، محمود. (۱۳۸۶). فرهنگ واژه‌های نظامی. چاپ آجا.
- زرشکی قشلاقی. حسنعلی. (۱۳۹۳). پایان‌نامه با موضوع بررسی رابطه میزان آگاهی معلمان و میزان استفاده از وسایل کمک آموزشی.
- ساعتچی، محمود. (۱۳۶۸). فرآیند ارزشیابی دوره‌های آموزشی کارکنان سازمان‌ها. فصلنامه علمی - پژوهشی فرایند مدیریت و توسعه.
- ستاری، صدرالدین. و جعفرنژاد، عبدالرضا. (۱۳۸۹). عوامل مؤثر بر عدم کاربست وسایل کمک آموزشی در جریان یاددهی - یادگیری از دیدگاه دبیران استان مازندران. فصلنامه فن‌آوری اطلاعات و ارتباطات در علوم تربیتی. ۱(۲).
- سیف، علی‌اکبر. (۱۳۹۱). روانشناسی پرورشی (یادگیری در آموزش). انتشارات آگاه.

- شکوهی، حسین. (۱۳۹۵). *ارائه کلیات نظام جامع تربیت و آموزش نیروهای مسلح*. نامه دفاع، ۴۴(۸).
- شعبانی، حسن. (۱۳۸۶). *مهارت‌های آموزشی و پرورشی (روش‌های تدریس)*. تهران: انتشارات سمت.
- شیخ‌زاده، مصطفی. (۱۳۸۸). *شاخص‌های تدریس اثربخش از دیدگاه دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی واحد ارومیه. فصلنامه آموزش عالی*.
- علاقه‌بند، علی. (۱۳۹۲). *مقدمات مدیریت آموزش*. دانشگاه پیام نور. چاپ سیزدهم.
- فراقانی، جمشید. (۱۳۹۰). *برنامه‌ریزی آموزشی/از تئوری تا عمل*. انتشارات مانز.
- لیاقت‌دار، محمدجواد. شاه نظری، جعفر. و مسلمی، معصومه. (۱۳۸۷). *بررسی ویژگی‌های علمی، حرفه‌ای و شخصیتی اساتید دروس عمومی معارف اسلامی از دیدگاه دانشجویان شهر کرمان. پژوهشنامه انقلاب اسلامی (دانشگاه اصفهان)*. شماره ۱۵.
- ماده ۱ قانون خدمت وظیفه عمومی (قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران) مصوب ۱۳۶۳.
- ملکی، حسن. (۱۳۹۵). *برنامه‌ریزی درسی (اهنمای عمل)*. انتشارات پیام اندیشه. چاپ بیست و چهارم.
- نوروزی، داریوش. و رضوی، سیدعباس. (۱۳۹۰). *مبانی طراحی آموزشی*. تهران: انتشارات سمت.
- واضحی، رضا. (۱۳۸۸). *نظام جامع آموزش و تربیت ن م*.
- وکیلان، منوچهر. (۱۳۹۰). *روش‌های فنون تدریس*. چاپ نهم. انتشارات دانشگاه پیام نور. تهران.
- یغما، عادل. (۱۳۹۱). *کارایی و بهره‌دهی تکنولوژی آموزشی*. رشد تکنولوژی آموزشی. نشر نوین.
- Educational Resources Information Center. (2010). Volunteer Management. www. ERIC. com.
- Fiedler, F, e. (1967). A Theory of Leadership Effectiveness, Mc Grawhill, New York. p, 147.
- Stanciu, S. & Banciu, V. (2012). Quality of higher education in Romania: are graduates prepared for the lab our market?, Procardia-

Social and Behavioral

- Yu, H & Leithwood, K & Jantiz, D. (2002), the Effects of Teachers' Commitment to Chang in Hong Kong, Journal of Educational Administration, (40)4, p, 40.